

Реалізація політичних прав людини і громадянина

Кіяшко Ю.М., студент гр. Ю-24 юридичного факультету СумДУ

Науковий керівник - Баранова А.В., викладач кафедри СумДУ

На сучасному етапі розвитку більшості держав, в тому числі й України приділяється розгляду питань прав і свобод людини і громадянина. Важливу частину прав людини становлять політичні права. Адже з сучасною динамікою суспільних відносин саме в політичному житті, зумовлюються суттєві зміни в плані практичного застосування конституційно-правових гарантій політичних прав людини і громадянина. Тож дослідження проблем конституційно-правових гарантій політичних прав має виключне значення для розвитку не тільки для розуміння поставленого питання, а і науки конституційного права загалом.

Розглядом питання, щодо реалізації політичних прав людини в Україні, їх місцем у системі прав людини і громадянина, а також проблемою у сфері практичної реалізації займалось багато науковців. Зокрема, слід виокремити таких, як: А.М. Колодій, А.Ю. Олійник, В.М. Пашинський, В.Ф. Погорілко, О.М. Гончаренко.

У сучасній літературі під політичними правами розуміють свободи, які дають можливість громадянину брати участь в управлінні державними і суспільними справами, в політичному житті суспільства. До таких відносять свободу зборів, мітингів, право на участь в управлінні державою, право об'єднуватися в політичні партії тощо. Саме цим правом долається так званий бар'єр між громадянами і державою, в чому і проявляється важливість політичних прав людини.

Політичні права людини закріплені в статтях 36, 38, 39, 40 Конституції України, і є одними з пріоритетних у системі конституційних прав і свобод людини й громадянина оскільки вони є не просто рушійною силою формування сильної демократичної та правової держави, а й виступають обов'язковою складовою та одночасно критерієм рівня розвитку демократії та правової системи держави. Політичні права і свободи належать громадянам України і виражають зміст правовідносин між особою і державою.

Однією з головних особливостей політичних прав людини в Україні є високий ступінь їх гарантованості не лише на національному, а й на міжнародному рівні. Рівень гарантованості політичних прав і свобод піддається постійному моніторингу багатьма міжнародними організаціями (ООН, ЄС, Рада Європи, ПАРЄ та ін.), які засвідчують високий рівень демократії в Україні. Однак існує проблема співвідношення рівнів закріплення політичних прав людини в Основному Законі України та їх реалізацією на практиці. Очевидно, що потребує додаткової уваги рівень практичної реалізації саме політичних прав людини в Україні.

Одним з найважливіших політичних прав громадян України є можливість на свободу об'єднання у політичні партії, про що йдеться в статті 36 Конституції України. Політичні партії в своїй діяльності не є залежними від держави, до головної переваги слід віднести здатність впливу на державні інститути та в той же час захищати суспільство від необгрунтованого втручання з боку держави в громадське життя. Конституційне право на свободу об'єднання являється юридичною основою для створення й діяльності політичних партій.

Громадяни мають право на участь у політичних партіях з метою захисту своїх прав та інтересів. Політичні партії є об'єднанням громадян, що утворюються на основі вільного вибору всіх її членів, при цьому ніхто не може бути примушений насильницьким чи іншим шляхом до вступу в будь-яку партію.

Головна мета існування політичних партій – захист соціально-політичних інтересів різних груп населення. Саме виникнення політичних партій, в першу чергу пов'язано з наявністю у певних соціальних груп специфічних інтересів, притаманних цій групі, реалізація яких вимагає утворення партій, які в свою чергу реалізують ці інтереси через своїх представників в органах влади.

Проаналізувавши дане питання можна зробити висновок, що право на об'єднання у політичні партії є центральним серед політичних прав людини, адже політичні партії є тією публічною силою, що стоїть між державою та людиною, та покликана захищати інтереси всіх своїх членів.

Література:

1. Журавський В. С. Конституційне право України: Підруч. для студ. вищих навч. закл. / В.С. Журавський, Ю.М. Тодика – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. – 544 с. - С. 167-168.

2. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України, 1996. - № 30 - С. 141. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Погорілко В. Л. Конституційне право України [Текст] : підручник / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко. — К. : Наукова думка, 2006. — 344 с.

Міжнародно-правове забезпечення стабільності та безпеки суспільства: матеріали науково-теоретичної конференції викладачів, аспірантів та студ. юридичного фак-ту, м. Суми, 25 травня 2013 р. / Ред.кол.: А.М. Куліш, М.М. Бурбика, М.І. Логвиненко, В.М. Семенов, А.В. Баранова. — Суми: СумДУ, 2013. — С. 181-182.